

امام محمد تقی (ع)

امام محمد تقی (ع)، امام نهم شیعیان است. نام وی، "محمد" کنیه اش ابوجعفر ثانی و لقب هایش تقی، جواد، مرتضی، مختار، منتجب، قانع و عالم است. ولیکن معروف ترین و مشهورترین لقب های وی تقی، جواد و جوادالائمه است...

امام محمد تقی (ع)، امام نهم شیعیان است. نام وی، "محمد" کنیه اش ابوجعفر ثانی و لقب هایش تقی، جواد، مرتضی، مختار، منتجب، قانع و عالم است. ولیکن معروف ترین و مشهورترین لقب های وی تقی، جواد و جوادالائمه است. نام پدرش امام علی بن موسی الرضا (ع) و مادرش سبیکه می باشد.

نام های دیگری مانند سکینه، مرسیه و دره نیز برای مادرش نقل شد و امام رضا (ع)، آن بانوی شریفه را "خیزران" نامید. خیزران از اهالی "نوبه" در شمال افریقا و از خاندان ماریه قبطیه، همسر رسول اکرم (ص) و از زنان فاضله و بزرگوار زمان خویش بود. پیامبر اکرم (ص) در حیات خویش، وجود چنین بانوی پرهیزگاری را پیش گوئی کرد و در حدیثی فرمود: بأبی ابن خیره الاماء التوبیه الطیبه؛ پدرم به قربان پسر بهترین کنیزی باد که از اهالی نوبه و پاکیزه سرشت است. امام موسی کاظم (ع) نیز وجود این بانوی شریفه و فرزند گرامی اش امام محمد تقی (ع) را پیش گوئی کرده بود. آن حضرت در حدیثی به یزید بن سلیط فرمود: هرگاه فرزندم علی (امام رضا (ع)) را در این مکان (در طریق مکه) ملاقات کردی، وی را بشارت بده که از وی پسری متولد می گردد که امین، امانت دار و مبارک خواهد بود. در آن روز، پسر (امام رضا (ع)) تو را خبر می دهد که در چنین روزی، با من ملاقات کردی و من به تو چنین سخن هایی گفتم. پس تو وی را در آن زمان خبر بده که آن جاریه ای که چنین پسر ارجمندی از او متولد خواهد شد، از اهل بیت ماریه قبطیه، جاریه رسول خدا (ص) است و اگر آن بانو را ملاقات کردی، سلام مرا به وی برسان.

محل تولد امام جواد (ع) در مدینه منوره و در خانه امام رضا (ع) بود، ولی درباره تاریخ تولد آن حضرت، اتفاق چندانی میان مورخان و سیره نگاران نیست. زیرا برخی پنجم ماه رمضان، برخی نیمه ماه رمضان، برخی نوزدهم ماه رمضان و برخی دیگر دهم رجب المرجب سال 195 قمری را روز تولد مبارک آثار آن حضرت می دانند.

ابن عیاش، ولادتش را دهم رجب ذکر کرد و دعای ناحیه مقدسه نیز دلالت بر همین امر دارد. در فرازی از این دعا آمده است: اللهم ائنی استئلك بالمؤلودین فی رجب، مُحَمَّدِ بْنِ عَلِي الثَّانِي وَ ابْنِهِ عَلِي بْنِ مُحَمَّدِ الْمُتَّجِبِ.

کلیم بن عمران روایت کرد: به محضر امام رضا (ع) رسیدم و به آن حضرت عرض کردم که در پیشگاه خدا دعا کن، تا فرزندی به تو کرامت کند. امام رضا (ع) فرمود: حق تعالی فرزندی به من کرامت خواهد کرد و او وارث امامت و جانشین من خواهد بود. هنگامی که امام محمد تقی (ع) متولد گردید، امام رضا (ع) فرمود: خدای متعال فرزندی به من عطا کرد که به موسی بن عمران (ع)، که دریا را شکافت، شباهت دارد و نظیر عیسی بن مریم (ع) است که خداوند منان مادرش را پاکیزه گردانید و او طاهر و مطهر آفریده شد. امام رضا (ع) هنگامی که به درخواست مأمون عباسی، به خراسان سفر نمود، از عمر شریف فرزندش امام محمد تقی (ع) بیش از پنج سال نگذشته بود و در هنگامی که آن حضرت در خراسان به دسیسه مأمون عباسی، مسموم و شهید گردیده بود، امام جواد (ع) تنها هشت سال بیشتر نداشت. امام جواد (ع) در سنین کودکی به مقام امامت نایل آمد و با آن صغر سن خویش، سکان کشتی شیعیان را به نیکی هدایت نمود و همانند پدر و نیاکان معصوم خویش، پناه گاه عدالت جویان و دوستداران مکتب اهل بیت (ع) شد.

مأمون عباسی که دانشمندی زبردست و از خردمندان عصر خویش بود، در برابر اعتراض عباسیان نسبت به ازدواج دخترش ام الفضل با امام محمد تقی (ع)، درباره مقام و شخصیت این امام همام گفت: و اما ابوجعفر محمد بن علی قد اخترته لتبریزه عی کافه اهل الفضل فی العلم و الفضل مع صغر سنه، و الاعجوبه فیه بذلك، و أنا ارجو أن یظهر للناس ما قد عرفته منه، فیلعلموا أن الرأی ما رأیت فیه.

یعنی: اما از این که ابوجعفر محمد بن علی (ع) را به دامادی خویش و همسری دخترم برگزیدم، بدین خاطر است که وی در عین خردسالی خویش بر تمامی اهل فضل و صاحبان علم و اندیشه برتری دارد و اعجوبه زمان خویش است و من امید دارم به همان مقداری که من به دانش و فضل او پی بردم، مردم نیز او را بشناسند و به فضل و کمالات وی آگاه شوند و بدانند رأی درست همان است که من پسندیده ام.

مأمون عباسی که به درستی، مقام و شأنت آن حضرت را شناخته بود، دخترش ام الفضل را به عقد نکاح وی درآورد. ولیکن پس از وفات مأمون، هنگامی که امام محمد تقی (ع) برای بار دوم به بغداد سفر کرده بود، همسرش ام الفضل به تحریک عموی خویش معتصم عباسی، آن حضرت را در سن جوانی مسموم کرد و به شهادت رسانید.